

Miquel Batllori, doctor honoris causa per onze universitats de l'àmbit català. —El 23 de maig de 2002 l'historiador Miquel Batllori va ser homenatjat a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona en presència de les màximes autoritats polítiques, acadèmiques i eclesiàstiques de l'àmbit català.

En la primera part de l'acte Batllori fou investit doctor *honoris causa* per les onze universitats de l'àmbit lingüístic català que encara no li havien tributat aquest honor: les d'Alacant, Autònoma de Barcelona, Barcelona, Girona, Jaume I de Castelló, Lleida, Politècnica de Catalunya, Pompeu Fabra, Ramon Llull, Rovira i Virgili i Vic.

Després de la *laudatio* de Martí de Riquer, Batllori va pronunciar la lliçó magistral, bona mostra de la seva erudició i capacitat de síntesi però també del seu fi sentit de l'humor i de la diplomàcia. El protagonista de l'acte, amb la seva habitual ironia, va voler treure solemnitat i sumptuositat a l'homenatge qualificant-lo de «funeral de luxe, *corpore vivente et insepulto*, amb dos cardenals, un arquebisbe, un grapat de bisbes i abats, i capellans a desdir». Davant la impossibilitat d'articular un discurs que temàticament escaigués a les onze universitats que el distingien, optà per insinuar els temes històrics que hauria pogut desenvolupar en cada un dels onze doctorats *honoris causa*: la figura de l'*abate* alacantí Joan Andrés i els jesuïtes exiliats

per Carles III a Itàlia; els dubtes del bisbe d'Oriola Francisco Javier Irastorza Loinaz davant de la *Cruzada* franquista; els records de la Barcelona de començament del segle xx i el sentiment de Batllori «més català que no barceloní»; la figura de Felip Mateu i Llopis, historiador valencià i catedràtic de la Universitat de Barcelona; els orígens de la Universitat de Lleida, la primera universitat de Catalunya i de tota la Corona d'Aragó hispànica; la relació de Gerbert d'Orlhac, el futur Silvestre II, amb la ciència hel·lenicoaràbiga; la relació de Batllori amb Pompeu Fabra i amb les normes fabrianes; aspectes del lul·lisme a Itàlia; les relacions del cardenal Francesc Vidal i Barraquer amb Pius xi; i la curiosa història de la Universitat de Vic des de la seva plena constitució per Felip V el 1702 fins a la supressió quinze anys després, el 1717, pel mateix monarca borbònic. En aquest discurs Batllori agrai també la creu *Pro Ecclesia et Pontifice* que li lliurà l'actual cardenal arxiver i bibliotecari de la Vaticana en nom del Sant Pare i arran d'aquesta concessió evocà la figura d'un altre cardenal arxiver i bibliotecari del Vaticà, Giovanni Mercati, de qui remarcà el seu rigor intel·lectual i la seva humilitat, revelà que Mercati havia sol·licitat que Batllori s'incorporés a la Vaticana i atribuï a la providència que aquell desig no es concretés. *Intelligenti pauca*.

En la segona part de l'acte d'homenatge, organitzat per l'Institut d'Estudis Borgiaes que presideix Eliseu Climent, el professor Miquel Navarro, de la Facultat de Teologia de València, va glossar els estudis borgians de Batllori i va presentar en societat el primer volum del *Diplomatari Borja*, un magne projecte ideat ja fa moltes dècades per Miquel Batllori i Lluís Cerveró (1902-1983) i que finalment ha començat a materialitzar-se gràcies a l'impuls editorial d'Eliseu Climent, editor també de l'*Obra completa* de Batllori, i el treball de l'equip que coordina el propi Navarro. El primer volum recull la documentació borgiana de l'Arxiu del Regne de València entre 1299 i 1429, any de la promoció d'Alfons de Borja, el futur Calixt III, al bisbat de València. Els resultats del projecte, que haurà d'arribar fins al segle xvi i abastar també els fons del Vaticà, Bolonya, Florència, Milà, Mòdena, Ferrara, Roma, Nàpols, Simancas i Barcelona, inicialment es calcula que podrien publicar-se en 50 volums tan voluminosos com el primer (623 pàgines en format foli), tot i que fàcilment ultrapassaran aquests càlculs.

L'acte acadèmic va comptar amb un esplèndid acompanyament musical, en tres moviments: una selecció de música de l'època d'Alexandre vi interpretada per la Capella de Ministrers de València, que dirigeix Carles Magraner; una selecció del Misteri d'Elx, interpretat per la Capella del Misteri que dirigeix José Antonio Román; i, sobretot, cal remarcar la interpretació del *Cant de la coronació d'Alexandre VI*, una partitura restaurada per la professora Carmen Gómez, de la Universitat Autònoma de Barcelona, expressament per a l'acte i que esperem que pugui ser enregistrada ben aviat, perquè només havia estat interpretada en la coronació d'Alexandre vi, a Roma el 26 d'agost de 1492, i en aquesta nova estrena a Santa Maria del Mar, pel grup Victoria Musicae que dirigeix Josep R. Gil Tàrrega, arran de la imposició, no d'una corona, però sí d'onze birrets doctorals a l'insigne historiador català. [J. So.]